

Beste Floris,

Hierbij willen wij graag onze reactie vanuit de VRK kenbaar maken ten aanzien van de Ontwerpomgevingsvisie Heemskerk 2040.

Allereerst onze complimenten. Er wordt sterk ingezet op gezondheid en er staan grote ambities tav de gezonde leefomgeving in, zoals “Het duurzamer, gezonder en veiliger maken van de Heemskerkse leefomgeving en daarbij een klimaatadaptieve en circulaire inrichting realiseren”. Daar zijn we uiteraard erg verheugd mee. Ook het feit dat er aandacht wordt besteed aan positieve gezondheid.

Uiteraard hebben we ook enkele aandachtspunten/opmerkingen.

Wat missen we?

- In de inleiding (blz 2) ‘de gezonde leefomgeving’.
- Ambities op diverse gebieden, zoals rookvrij, gezond gewicht (bv gezond voedselaanbod rondom scholen en in kantines ed) en zonbescherming (bv schaduwplekken en beleid tav zonnebankstudio’s) in parkjes maar ook op het strand.
Om deze ambities te bepalen adviseren we jullie om een check te doen hoe jullie de ambities uit de landelijke nota gezondheidsbeleid in Heemskerk willen implementeren. Die komen ook in de regionale nota: <https://www.loketgezondleven.nl/documenten/landelijke-nota-gezondheidsbeleid-2020-2024>
Zoals deze: In 2024 is gezondheid een vast onderdeel van de belangenafweging in ruimtelijk beleid. En, meer verbinding tussen het fysieke en het sociale beleidsdomein.
- Er wordt gesproken over toegankelijke plekken. Voeg hieraan toe dat deze aantrekkelijk dienen te zijn en voor iedereen toegankelijk. Tijdens een rondgang (al wandelend) door Heemskerk viel ons ook op dat in bepaalde woonwijken niet veel bankjes staan. Door het plaatsen van bankjes worden ommetjes ook mogelijk voor ouderen of mensen die moeilijk ter been zijn of andere mensen die af en toe even willen zitten.
- Scheiding van wonen en druk verkeer.
- Overlastgevende bedrijven staan op afstand.
- De term ‘actief vervoer’. Hieronder verstaan we wandelen, fietsen, skeeleren etc Voorzie per buurt ook in een ommetje, van bv 1000 tot max 5000 stappen.
- Op een druk belaste locatie (bv qua geluid): voorzie in 1 aangename zij van een gebouw waar het rustig is, de luchtkwaliteit goed en het uitzicht aangenaam.
- Gevoelige bestemmingen (als scholen, verzorgingstehuizen ed) niet dicht bij een door luchtverontreiniging belaste locatie voorzien.
- Het binnenklimaat van gebouwen is prettig en gezond.
- Gezondheidsaspecten meenemen als onderdeel van VTH (Vergunning Toezicht Handhaving), met name van belang voor het Tata steel terrein.
- Voeg bij de risicobron: het Eye Film Instituut aan de Achterweg in Heemskerk, toe dat ook het beschermen van de gezondheid hierbij van belang is.
- De voorgenomen duurzame energieopwekking heeft niet alleen veiligheids- maar ook gezondheidsaspecten. Denk bv aan gezondheidsadvisering over buurt accu’s en EMV (in pandige transformatorstations en hoogspanningslijnen)
- Aansluiting bij en verwijzing naar de visie Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmond. Ambitie van de visie luidt als volgt: “De belangrijkste ambitie in deze visie is onveranderd: de balans tussen ontwikkelingen en verbetermaatregelen te laten doorslaan naar het verbeteren van de luchtkwaliteit in de IJmond. In navolging van het Schone Lucht Akkoord houdt dit in dat de inzet is om de WHO advieswaarden op gebied van fijnstof en stikstofdioxide in 2030 te behalen. Maar ook onder de WHO advieswaarden is nog veel gezondheidswinst te behalen en daarom blijft de inzet ook bij behalen ervan om de luchtkwaliteit voor de bewoners in de IJmond te verbeteren. Daarnaast zetten we in op een dalende trend gericht op de concentraties luchtverontreinigende stoffen uit het Datarapport Luchtkwaliteit IJmond, ZZS,

grof- en ultrafijnstof. Bewoners in de IJmond ervaren veel geur-, stof- en geluidhinder; onze ambitie is om deze te verminderen.

Ook wordt door Provincie Noord-Holland en de IJmondgemeenten ingezet op een gebiedsgericht aanpak onder het Schone Lucht Akkoord. Deze acties zijn gericht op het in kaart brengen van de omvang van de bronnen en de impact ervan op de gezondheid en luchtkwaliteit. Met deze inzichten kunnen vervolgens als IJmond gemeenten, samen met andere bevoegde partijen, aanvullend beleid formuleren om de luchtkwaliteit en daarmee de leefbaarheid en gezondheid van de bewoners in het gebied te verbeteren.”

Check of de inhoud overeenkomt met de Visie gezondheid en luchtkwaliteit IJmond. Waar zijn bv standpunten tav de houtrookvrije nieuwe woonwijken en biomassa?

- De integrale benadering. Op blz 31 wordt aangegeven dat “Zo zetten we bijvoorbeeld in op een meer integraal beleid gericht op de deelgebieden waar nu ook van uitgegaan wordt (buitengebied, bedrijventerreinen, woongebieden en centrum). Dat is een verandering ten opzichte van de huidige sectorale benadering.” Echter, belangrijke vraag is hoe? Ten aanzien van veiligheid en gezondheid zien we deze integrale benadering ook nog niet overal terug. Vraag is dan ook: hoe willen we gezondheid en veiligheid als belangrijke pijlers bij de omgevingswet integraal meenemen bij alle onderwerpen? Ook bij onderwerpen als wonen, bedrijven, energietransitie, klimaat, verkeer, etc komen deze onderwerpen terug.

Enkele vragen/overpeinzingen?

- De voorgestelde schaalvergroting in de tuinbouwsector, gaat deze ten kosten van de natuur en het groen?

En dan nog enkele detail opmerkingen:

- Blz 2. Inleiding. Noem hier de 5 pijlers ipv de 4 bullets die er nu staan
- Blz 2 Inleiding. 2^e bullet: zonnepanelen vervangen door duurzame energie opwekking. Houdt het algemener.
- Blz 11 (2.2): De uitleg van gezondheid als fysieke en mentale gezondheid is wat beperkt. Gezondheid is meer dan dat, zie bv de oude en nieuwe definitie van gezondheid, positieve gezondheid. Noem hier ook gezondheidsbevordering.
- Blz 13: woningbouwopgave MRA: bij deze MRA woningbouwopgave is het belangrijk gezondheid en veiligheid in een vroeg stadium mee te nemen om te bepalen waar je het beste kunt bouwen en hoe.
- Blz 14: kan men niet opnemen gezonde fysieke én sociale leefomgeving? Past in wat al wordt beschreven aan voorbeelden en past beter bij de regionale nota gezondheidsbeleid.
- Blz 15: “We willen onze bedrijven, maar ook het naastgelegen Tata Steel, stimuleren om hun kansen aan te grijpen om bij te dragen aan een schone en circulaire economie.” Met “stimuleren” wordt een eerdere mooie ambitie wel erg afgezwakt.
- Blz 19. Graag allergeen arm en rekening houdend met voorkomen van gevoelig groen ivm infectieziektenbestrijding, zoals teken en muggen
- Blz 19. Schone mobiliteit. Hierbij zou je nog extra aandacht kunnen besteden aan voorzieningen voor het bevorderen van langzaam verkeer binnen de woonkern als lopen en fietsen, en benoemen dat dit niet alleen schoon is maar ook gezond.
- Blz 19 Mobiliteit. Station Heemskerk; dit is niet zo’n aantrekkelijk stationsgebied. Is het mogelijk dit ook te upgraden, en goede fietsroute naar toe aanleggen bv?
- Paragraaf 3.2. Hier staat iets over woningen bouwen langs hoofdontsluitingswegen; denkend aan gevoelige bestemmingen beleid ivm luchtverontreiniging en geluidhinder (zie eerdere opmerkingen) zou je dat zorgvuldig willen afwegen.
- Paragraaf 3.2 De stempelwijken en jaren 60/70 wijken worden genoemd vanwege sociale problemen: maar niet alleen sociale leefklimaat, ook de leefomgeving kan daar dan verbeterd worden (gezondheidsbescherming en bevordering). En daar zullen ook sociaal

economische gezondheidsverschillen een rol spelen? Misschien daar ook juist gezonde wijk aanpak om gezondheid integraal te verbeteren?

- Blz 21. Centrum goed bereikbaar middels actief vervoer (zie boven).
- Blz 23. Hier wordt een eerder zeer sterk neergezette ambitie erg afgezwakt ("We accepteren daarom dat wonen in het centrum gepaard kan gaan met enige geluidsoverlast en willen hiervoor soepelere normen vaststellen."). Hier zou een aangename zijde een goede toevoeging zijn.
- Blz 26: bij geothermie veiligheids- en gezondheidsaspecten meewegen in besluitvorming.
- Pag 37 milieugezondheid/gezonde leefomgeving ontbreekt hier totaal. In de gezondheidsmonitor zitten bv ook data over hinder, bezorgdheid, etc. Luchtkwaliteit is de belangrijkste voor ziektelast. Geluidhinder is het probleem van de toekomst.
- Blz 37: wat zijn uitdagingen hierbij? En ook al scoort Heemskerk op sommige aspecten vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde, verdient dit nog steeds aandacht. Ook in Heemskerk is het van belang om de sociaaleconomische gezondheidsverschillen te verkleinen en de ongezonde leefstijl te verteberen. "Heemskerk is wat betreft gezondheid vergelijkbaar met het landelijke gemiddelde. Ook hier is er dus sprake van sociaaleconomische gezondheidsverschillen en een ongezonde leefstijl. Maar Heemskerk steekt ook positief af ten opzichte van het gemiddelde...."
- Pag 37 veiligheid (2.3): is ook veel breder dan sociale veiligheid. Dat werd ook eerder in de tekst beschreven.
- Pag 49 milieu (2.14): dit is vanuit milieu oogpunt opgeschreven (heel sectoraal dus). Er wordt nergens de relatie met gezondheid genoemd of hoe je gezondheidsaspecten hierbij meeneemt. Ook geen relatie met de visie gezondheid en luchtkwaliteit IJmond.
- Blz 49: geluid. De ambitie kan hier wat sterker worden gemaakt. Geluidhinder tav schiphol en industrie speelt een aanzienlijke rol in Heemskerk en levert veel gezondheidswinst op bij aanpak hiervan, bv door het niet bouwen op geluidsbelaste locaties.
- Blz 56: gezonde mobiliteit. Voeg hieraan toe dat er tussen kernen een goede verbinding voor fiets en ov is, ook tussen kernen en centrum.
- Blz 64: kansen. Neem bij deze kansen de ambitie om gezondheid een prominente rol te geven mee.

Ik hoop dat bovenstaande voldoende duidelijk is.

Uiteraard lichten we eea graag mondeling toe.

Daarnaast zouden we graag op de hoogte worden gebracht van de verdere planning omtrent de omgevingsvisie en het opstellen van het omgevingsplan.

Met vriendelijke groet, mede namens mijn collega's Wilma, Rinske, Ingrid, Shucra en Annelies,

drs. Lonneke Haans

Adviseur Milieu en Gezondheid

GGD Kennemerland

Bezoekadres: Zijlweg 200, 2015 CK Haarlem

Postadres: Postbus 5514, 2000 GM Haarlem

Telefoon (alg.): 023 515 9500

Mobiel: 06 - 2563 9164

E-mail: lhaans@ggd Kennemerland.nl

Werkdagen: ma-di-do-vr (allen tot 14.30) en wo (hele dag)